

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, OIB: 49376181407 na temelju odredbe članka 15. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12), članka 78. i 97. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) u postupku posrednog nadzora pokrenutom po službenoj dužnosti nad poslovanjem leasing društva i4next leasing Croatia d.o.o., Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 20, OIB: 05273526923, zastupanom po predsjedniku uprave Dini Stipkoviću, OIB: 68931120687 i članu uprave Darku Vodopiji, OIB: 49019323986, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 21. lipnja 2022. donosi

RJEŠENJE

Društvu i4next leasing Croatia d.o.o., Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 20, OIB: 05273526923, radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, nalaže se u roku od 15 dana od dana zaprimanja ovog Rješenja:

1. izmijeniti postojeći akt kojim su određene naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga na način da u istome bude jasno navedeno:

- na koje se ugovore o leasingu isti primjenjuje,
- sve naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga, njihova visina i način obračuna,

te ga s danom donošenja učiniti javno dostupnim objavom na internetskoj stranici i na pogodnom mjestu u poslovnim prostorijama kao i dosljedno primjenjivati u praksi.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo i4next leasing Croatia d.o.o., Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 20, dužno je u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- od strane Uprave donesenim izmijenjenim aktom kojim su određene naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga,
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

2. donijeti novi ili izmijeniti postojeći akt kojim su određene naknade koje se obračunavaju u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača na način da isti bude usklađen s odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15 i 52/16) te ga s danom donošenja učiniti javno dostupnim objavom na internetskoj stranici i na pogodnom mjestu u poslovnim prostorijama kao i dosljedno primjenjivati u praksi.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo i4next leasing Croatia d.o.o., Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 20, dužno je u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- od strane Uprave donesenim novim ili izmijenjenim aktom kojim su određene naknade koje se obračunavaju u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača,
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13; dalje u tekstu: Zakon), a uzimajući u obzir dokumentaciju zaprimljenu u sklopu predmeta KLASA: 973-04/21-02/07,

ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) obavile su po službenoj dužnosti posredni nadzor nad poslovanjem društva i4next leasing Croatia d.o.o., Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 20, OIB: 05273526923 (dalje u tekstu: Društvo) po predmetu nadzora obračuna naknada po ugovorima o leasingu.

O obavljenom posrednom nadzoru dana 17. ožujka 2022. sastavljen je Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 993-06/22-01/03, URBROJ: 326-01-50-52-521-22-2 (dalje u tekstu: Zapisnik). Društvu je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 88. stavku 2. Zakona, a u svezi s člankom 92. stavkom 3. Zakona na način da je imalo pravo uložiti prigovor na Zapisnik, odnosno dostaviti eventualne primjedbe uz koje je bilo dužno priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Društvo je dana 25. ožujka 2022. dostavilo podnesak „Očitovanje – Zaključak i Zapisnik o obavljenom nadzoru nad obračunom naknada po ugovorima o leasingu“ (dalje u tekstu: Prigovor). U dostavljenom Prigovoru Društvo je prihvatilo sve nalaze iz Zapisnika te obavijestilo Hanfu kako radi na izradi novog Cjenika naknada.

U predmetnom nadzoru obračuna naknada po ugovorima o leasingu utvrđene su dalje opisane nepravilnosti.

Kao akt kojim je reguliran obračun naknada i troškova Društvo je dostavilo dokument naziva „TARIFA i4next leasing Croatia d.o.o.“ (dalje u tekstu: Cjenik naknada) koji je u primjeni od 19. svibnja 2014. godine.

1. Uvidom u dostavljeni Cjenik naknada Hanfa je utvrdila da u istom nije propisano na koje se ugovore primjenjuje. S obzirom na navedeno Hanfa je od Društva zatražila očitovanje primjenjuje li se Cjenik naknada samo na ugovore o leasingu sklopljene nakon njegovog donošenja ili na sve aktivne ugovore o leasingu. Društvo se očitovalo da je Cjenik naknada donesen 19. svibnja 2014., da nije mijenjan te da se primjenjuje na ugovore koji su zaključeni od tog datuma.

Sukladno članku 8. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o leasingu te metodologiji izračuna efektivne kamatne stope („Narodne novine“ br. 66/14 i 86/18; dalje u tekstu: Pravilnik) davatelj leasinga je dužan prilikom sklapanja ugovora upoznati primatelja leasinga s naknadama koje mu može zaračunati. Primatelj leasinga je potpisom ugovora potvrdio da je upoznat s naknadama koje su važile u trenutku sklapanja ugovora te je na njih pristao. Sukladno navedenom primatelj leasinga bi trebao biti upoznat i s izmjenom naknada koje mu se mogu naplatiti.

S obzirom da Cjenik naknada ne sadrži odredbu o njegovoj primjeni, Hanfa je nadzorom utvrdila da primatelj leasinga nije upoznat s time hoće li se, u trenutku obračuna pojedine naknade iz Cjenika naknada, na njegov ugovor o leasingu primjenjivati Cjenik naknada koji je bio važeći u trenutku sklapanja ugovora o leasingu ili će se primjenjivati Cjenik naknada važeći u trenutku obračuna naknade.

Nadalje, nadzorom je utvrđeno da neke od navedenih naknada ne sadrže opis naknade (npr. naknada u slučaju izmjene ugovora) dok neke sadrže kratki opis naknade iz kojeg se ne može jasno razaznati na što se naknade odnose.

Slijedom navedenog, Hanfa je nadzorom utvrdila da tako iskazan opis naknade ne pruža dovoljnu informaciju primatelju leasinga na što se odnosi naknada koja mu se može naplatiti.

Također, uvidom u dostavljeni Cjenik naknada utvrđeno je kako Društvo iskazuje naknade u fiksnom iznosu ili u varijabilnom (postotnom) iznosu. U varijabilnom (postotnom) iznosu iskazane su „Naknada u slučaju izmjene ugovora“ koja se obračunava u iznosu od 3% i „Trošak obrade leasing ugovora“ koji se obračunava u iznosu od 2%. Iz navedenog je razvidno da su naknade izražene u postocima, ali nije navedeno na što se navedeni postotak primjenjuje odnosno kako se navedene naknade izračunavaju. Način obračuna navedenih naknada nije razrađen niti u ostalima ugovornim odredbama.

Slijedom navedenog, Hanfa je nadzorom utvrdila da na navedeni način primatelj leasinga nije jasno upoznat s načinom na koji se obračunavaju navedene naknade.

Nadalje, dostavljenim Cjenikom naknada je propisano kako Društvo zadržava pravo odobrenja i obračunavanja naknade i u drugim postotcima od onih koji su navedeni u Cjeniku naknada sukladno internoj odluci uprave Društva.

Iz navedene odredbe proizlazi da Društvo može primateljima leasinga obračunati naknadu u iznosu većem od onog u Cjeniku naknada. Hanfa je stava da bi se naknade mogle obračunati u iznosu većem od iznosa u Cjeniku samo ako za to postoji opravdana poslovna potreba te ako se primatelj leasinga usuglasi s takvom promjenom naknade. Hanfa smatra da naknade koje je Društvo unaprijed odredilo i iskazalo u Cjeniku naknada u fiksnim iznosima ne bi bilo opravdano naknadno obračunavati u višim iznosima nego onima iz Cjenika naknada.

S obzirom da iz odredbe o mogućnosti odstupanja od Cjenika naknada nije jasno koje se naknade mogu obračunavati u iznosu drugačijem od Cjenika naknada Hanfa je utvrdila da je navedena odredba sastavljena na nejasan i nerazumljiv način primatelju leasinga.

Dodatno, nadzorom je utvrđeno da je Društvo primateljima leasinga obračunalo naknadu za prefakturiranje koja nije propisana Cjenikom naknada.

Hanfa smatra da je Društvo u skladu sa svojim poslovnim potrebama slobodno odrediti naknade koje će obračunavati primateljima leasinga (pod uvjetom da su pozitivnim propisima dopuštene) te je dužno iste definirati Cjenikom naknada ili drugim ugovornim odredbama, upoznati primatelja s istima prilikom sklapanja ugovora i dosljedno ih primjenjivati u praksi. Društvo ne bi smjelo obračunavati naknade koje nisu navedene u Cjeniku naknada. Ako se ukaže poslovna potreba za obračunom neke nove naknade Društvo je prije njenog obračuna dužno izmijeniti Cjenik naknada na način da u njega ugradi tu naknadu te o tome obavijestiti primatelje leasinga na prikladan način.

Nastavno na navedeno Hanfa ističe kako je člankom 52. Zakona propisano koje podatke ugovor o leasingu mora sadržavati. Stavkom 6. istog članka je propisano (a člankom 3. stavkom 2. Pravilnika dodatno razrađeno) da ugovor o leasingu mora biti napisan na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obveze ugovornih strana.

Člankom 8. stavkom 4. i 5. Pravilnika određeno je da u ugovoru o leasingu moraju biti pojedinačno navedene sve vrste ostalih naknada za koje davatelj leasinga može teretiti primatelja leasinga te ukoliko one nisu navedene u ugovoru da trebaju biti dostupne primatelju leasinga na prikladan način. Osnovna svrha Cjenika naknada bi trebala biti da prije sklapanja ugovora o leasingu primatelj leasinga bude upoznat s vrstama i visinom naknada za koje ga Društvo može teretiti pri sklapanju i za vrijeme trajanja ugovornog odnosa.

Hanfa smatra da navedeni Cjenik naknada koji je temelj za obračun ostalih naknada primateljima leasinga nije sastavljen na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih bi bile vidljive njegove obveze.

Slijedom svega navedenog, Hanfa smatra da sastavljanjem Cjenika naknada na navedeni način nije ispunjena njegova osnovna svrha jer primatelj leasinga nije na prikladan način upoznat s vrstom i visinom ostalih naknada za koje ga Društvo može teretiti čime je Društvo postupilo suprotno stavku 4. i 5. članka 8. Pravilnika.

Očitovanje Društva izneseno u Prigovoru potvrđuje nalaze Hanfe iz Zapisnika.

Slijedom utvrđenih nepravilnosti u nadzoru te činjenice da Društvo je Društvo u Prigovoru prihvatilo nalaze iz Zapisnika, Hanfa smatra da je potrebno izmijeniti postojeći Cjenik naknada na način kako je to naloženo u točki 1. izreke Rješenja.

2. U tijeku nadzora Društvo se očitovalo da se dostavljeni Cjenik naknada ne primjenjuje na primatelje leasinga koji imaju status potrošača.

Uvidom u dostavljene portfelje ugovora o leasingu Hanfa je utvrdila kako Društvo sklapa ugovore o financijskom leasingu s potrošačima. No, s obzirom da se važeći Cjenik naknada ne odnosi na potrošače utvrđeno je da Društvo nema posebno propisane naknade koje se mogu obračunati potrošačima.

Sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16; dalje u tekstu: ZOPK) ugovori o financijskom leasingu sklopljeni s potrošačima smatraju se potrošačkim kreditima te se na njih primjenjuju pravila propisana tim zakonom, pa tako i pravila o obračunu naknada koje se mogu naplatiti potrošačima, a koja su dodatno razrađena Pravilnikom o naknadama na potrošačke kredite („Narodne novine“ br. 15/14). Člankom 5. ZOPK propisane su informacije koje se moraju pružiti potrošaču prije sklapanja ugovora, a koje između ostalog uključuju: naknade koje se plaćaju za neispunjenje obveze plaćanja; pravo na prijevremenu otplatu i pravo vjerovnika na naknadu, te način na koji se određuje takva naknada. Člankom 10. ZOPK propisane su informacije koje moraju biti uključene u ugovor, a koje između ostalog uključuju: otplatni plan koji pokazuje razdoblja i uvjete plaćanja kamata i svih povezanih jednokratnih i višekratnih naknada; sve druge eventualne naknade koje proizlaze iz ugovora o kreditu i uvjete prema kojima se te naknade smiju mijenjati; sve druge naknade koje se moraju platiti zbog neispunjavanja obveze plaćanja; ako je primjenjivo, izjavu o obvezi plaćanja naknada javnog bilježnika; pravo na prijevremenu otplatu i postupak ranije otplate te informacije o pravu vjerovnika na naknadu i način na koji će se ona utvrđivati.

S obzirom da Društvo nema posebno propisane naknade koje se mogu zaračunati potrošačima primatelji leasinga koji imaju status potrošača nisu upoznati s vrstom i visinom naknada za koje ih Društvo može teretiti. Navedenim postupanjem Društvo je postupilo suprotno članku 5. i 10. ZOPK.

Slijedom utvrđenih nepravilnosti u nadzoru te činjenice da je Društvo u Prigovoru prihvatilo nalaze iz Zapisnika, Hanfa smatra da je potrebno donijeti novi ili izmijeniti postojeći akt kojim su određene naknade koje se obračunavaju u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača na način da isti bude usklađen s odredbama ZOPK, a kako je to naloženo u točki 2. izreke Rješenja.

Na temelju rezultata cjelokupnog postupka, provedenog na temelju odredbe članaka 78. Zakona, a sukladno članku 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), odlučeno je kao u izreci Rješenja, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Društva, sve u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman

KLASA: UP/I 993-06/22-01/03
URBROJ: 326-01-50-52-521-22-5
Zagreb, 21. lipnja 2022.